

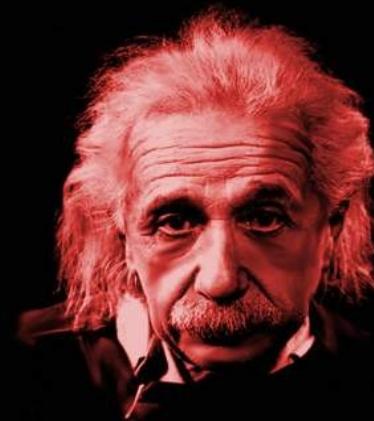
Konferencija PRimjena.com: Internet i politički marketing

Prof. dr. Miroslav Tuđman

Informacije i dezinformacije
u cybersvijetu

Zagreb, 12. veljače 2009.

Dezinformacija i javno znanje



Teže je razbiti predrasudu
nego atom.

Albert Einstein

Informacijska znanost u novom okruženju

- Razvojem novih informacijskih tehnologija 1980-tih, stvara se globalna informacijska infrastruktura koja određuje novi, dotada u povijesti nepoznati informacijski prostor:
cyberspace.
- Taj novi informacijski prostor postao je simbolom i metaforom novog informacijskog doba.

Informacijska znanost u novom okruženju

- Internet i novi informacijski prostor
- Nema jasne granice između:
 - Javnog i tajnog znanja
 - Društvenog i privatnog znanja
 - Informacije i dezinformacije
 - Istine i laži
- Strategije organizacije i razmjene znanja u info prostoru odigravaju se po novim pravilima i metodama

Informacijski prostor: bojišnica suvremenog globalnog društva

- najmoćnije zemlje razvijaju nacionalne strategije da osiguraju svoj informacijski prostor.
 - zemlje koje imaju dominaciju u informacijskom prostoru – vladaju svijetom
- G. Busha imenovao specijalnog savjetnika za cyberspace, listopad 2001.

Informacijski prostor: bojišnica suvremenog globalnog društva

- industrijsko doba: zemlje koje su imale prevlast na moru i u zraku vladale su svijetom.
- informacijsko doba: zemlje koje dominiraju informacijskim prostorom imaju dominaciju u svijetu.

Informacijski prostor: bojišnica suvremenog globalnog društva

- U informacijsko doba informacijski je prostor postao bojišnicom
 - prostorom u kojem se ne razmjenjuju samo istinite i objektivne informacije,
 - prostorom u kojem se informacijama ratuje za prevlast i dominaciju.

Povijesni kontekst SNI

- Specijalni rat , Psihološke operacije, "*Propagandno subverzivna djelatnost*"
 - GII – Globalna informacijska infrastruktura (Al Gore 1994. - ...)
 - Do 1995.
- Informacijsko ratovanje ([www.1995](http://www.1995.com): informacijsko doba)

Povijesni kontekst SNI

■ Psihološki rat

- Propaganda
 - Agitacija
- Politički rat
- Ideološko ratovanje
 - Ideološka agresija
 - Ideološka diverzija
- Indoktrinacija
- Ispiranje mozga
- Širenje glasina

Povijesni kontekst SNI

- ***Psihološki rat***
- “Planska uporaba propagande i drugih psiholoških akcija s primarnom svrhom da se utječe na mišljenja, emocije, stavove i ponašanje stranih protivničkih grupa na takav način da budu potpora /našim/ nacionalnim ciljevima”
 - (The U.S. Department of Defense)

Povijesni kontekst SNI

- **Dezinformacija**

– namjerno poslana pogrešna obavijest s ciljem da se obmane protivnika. Protivniku se žele namjerno dostaviti netočni lažni podaci, protivni točnim obavijestima.

- lažno informiranje; može biti izmišljena, djelomično netočna ili miješanjem drugih činjenica i komentara iskrivljena vijest.

Povijesni kontekst SNI

- Za razliku od propagande ili tehnike velike laži koje su usmjerenе na emocionalnu potporu, dezinformacija je oblikovana da manipulira korisnicima na racionalnoj razini bilo da diskreditira proturječne obavijesti ili da navodi na krive zaključke.

Povijesni kontekst SNI: metode

Šest ključeva za mijenjanje mišljenja (A. Tofler; V. Volkov)

1. Optužiti suprotnu stranu za zločine i krvoločnost
2. Hiperbolički napuhati važnost zbivanja
3. Demonizirati ili dehumanizirati protivnika
4. Polarizacija: tko nije s nama taj je protiv nas
5. Poziv na (Božju) kaznu i sankcije
6. Voditi metapropagandu: diskreditirati propagandu protivničke strane

Sukobi niskog intenziteta

- “**Sukobi niskog intenziteta primarno su borba za ljudsko mišljenje. (...) U toj borbi psihološke operacije su važnije od vatrene moći (...) pobune su zbog toga primarno politički i psihološki sukobi; vojne opcije su sekundarne”**
- **U.S. Army TRADOC: Joint Low-Intensity Conflict Project Final Report, Vol. 1: Analytical Review of Low-Intensity Conflict, 1986**

Sukobi niskog intenziteta ili “ratovi riječima”

■ Informacijsko ratovanje

- Psihološke operacije – uporaba obavijesti kako bi se djelovalo na mišljenje protivnika
- **Elektronički rat** – uskraćivanje točnih informacija neprijatelju
- **Vojne obmane** – zavaravanje protivnika glede naših namjera i mogućnosti
- Fizička destrukcija informacija u informacijskim sustavima ...
- **Sigurnosne mjere** – sprječavanje protivnika da dozna naše vojne namjere i mogućnosti s

Evolution of Terminology

- Propaganda & Political Warfare
- Psychological Warfare
- Psychological Operations
- Information Warfare
- Information Operations
- Influence Attitudes / Strategic Influence / Perception Management

Information Age Conflict

INFORMATION IN WARFARE

- ❖ Intelligence
- ❖ Surveillance
- ❖ Reconnaissance
- ❖ Weather
- ❖ Geographic
- ❖ Other

INFORMATION WARFARE

- Influence Attitudes
- Deny/Protect
- Deceive
- Exploit/Attack

INFORMATION WARFARE

<u>Influence Attitudes</u>	<u>Deny / Protect</u>	<u>Deceive</u>	<u>Exploit / Attack</u>
('Perception Management')	OPSEC	Spoofing	Electronic warfare
Public Diplomacy	Info Assurance	Imitation	Computer network attack
Private Diplomacy	Computer Network	Distortion	(CNA)
PSYOP	Defence (CND)	Deception	
Media Relations (PA/PI)	Counter		Ballistic
Education ('soft')	Intelligence		EMP
Counter Influence/propaganda			

Nova 'P' riječ – Perception Management

‘Aktivnosti poduzete da se prenesu i/ili uskrate odabrane informacije i pokazatelji stranim javnostima kako bi se utjecalo na njihove emocije, motive i racionalno odlučivanje; te izvještajnim sustavima i liderima na svim razinama kako bi se utjecalo na službene procjene, što u konačnici rezultira takvim ponašanjima i službenim djelovanjima protivnika koji pogoduju ciljevima pošiljatelja informacija

“Upravljanje percepцијом на различите начине ујединjuје пројекцију истине, оперативну сигурност, прикрivanje и обману те психолошке операције”

-- Joint Pub 1-02

Informacijski ratovi za informacijsku superiornost

- Najrazvijenije zemlje su razvile strategije i doktrine informacijskog ratovanja;
 - da bi zaštitile od ugroza svoju informacijsku infrastrukturu,
 - da bi osigurali svoju nadmoć u svijetu.
- strategijama i doktrinama informacijskog ratovanja definirani su ciljevi, snage za njihovu realizaciju, te metode ofenzivnog i defanzivnog djelovanja.

Informacijsko ratovanje: definicije

- “Svako akcija s ciljem da porekne, iskoristi, preinači ili uništi neprijateljsku informaciju i njezine učinke;
- zaštita nas samih protiv takvih akcija;
- korištenje naših vlastitih vojnih informacijskih službi”
 - (Widnall & Fogelman, 1995)

Informacijsko ratovanje: definicije

- "...u svojoj biti, radi se o idejama i epistemologiji – velike riječi koje znače da je informacijsko ratovanje usmjereni na to kako ljudi misle, ili još preciznije, kako ljudi donose odluke"
 - (Stein, 1995, p. 32)

Informacijsko ratovanje: definicije

- "...je neprijateljsko djelovanje usmjereni protiv bilo kojeg dijela znanja i vjerovanja protivnika"
 - (Szafranski, 1995, p. 58).

Informacijsko ratovanje: metode *‘tvrdi’ i ‘mekani’ moć*

- Joseph Nye – “mekana moć”
 - Javna diplomacija
 - Velika strategija
 - Teorije o upravljanju krizama

Javna diplomacija postaje "mekana moć"

- Javna diplomacija ostvaruje interese svoje zemlje u drugoj zemlji putem
 - informativnih i kulturnih djelatnosti,
 - međunarodne razmjene osoba,
 - financiranjem nevladinih organizacija,
 - istraživanjem mišljenja stranih javnosti,
itd.
- Umjesto starih izraza: politička propaganda i psihološke operacije koristi se javna diplomacija

Environment Shaping

Political Power
Economic Power
Public Affairs
Public Diplomacy

Shaping the Information Space

Overt Peacetime
PSYOP
Deception
Covert Action
Deterrent
Capabilities

Information Operations

International Power
Force Disposition
Psychological Operations
Covert Action & Deception

Shaping the Conflict Space

Public Diplomacy
Public Affairs
Network Security
Operational Security

Information Warfare

Force Disposition
Fire Power
Electronic Warfare

Shaping the Battle-Space

Deception
Operational Security
Psychological Operations

Informacijsko ratovanje

- Praksa je mrežnog rata (netwar) daleko ispred teorije, jer čimbenici i civilnog i necivilnog društva sve se više angažiraju u ovom novom načinu borbe
 - David Ronfeldt, John Arquilla, 2001

JAVNO ZNANJE



Javno znanje i SNI

- Objektivno i istinito informiranje?
 - ili
- Upravljanje i nadzor?

Javno znanje i SNI

- Izloženi smo informacijskim ratovima
- Ni države ni savezi ili koalicije nisu u stanju uspješno se obraniti
- Temeljne vrijednosti i interesi suvremenog svijeta su napadnuti

Javno znanje i SNI

- Informacijsko ratovanje – napada društvene vrijednosti i tako podriva identitet suvremenog društva
- Informacijsko ratovanje – ugrožava opstanak pojedinaca, socijalnih grupa i organizacija

Javno znanje i SNI

- Moramo preuzeti svoj dio odgovornosti za:
 - Globalnu informacijsku infrastrukturu
 - Nacionalnu informacijsku infrastrukturu
 - Strategije zaštite i korištenja informacijskog prostora
 - Strategije uporabe znanja – i znanstvenih informacija

Javno znanje i SNI

- Kako bismo spriječili informacijski rat
 - Potrebna su nova međunarodna pravila, i pravni sustav
 - Trebamo novu teoriju, standarde i praksu za vrednovanje informacija u cybersvijetu
 - Trebamo novi sustav etičkih načela za sve sudionike u cybersvijetu



Miroslav Tuđman

INFORMACIJSKA ZNANOST I INFORMACIJSKO RATIOŠTE

HRVATSKA SVEUČILIŠNA NAKLADA

■ Pitanja?